

פרוטוקול מס' 225

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
ביום ג' ט' חשוון תשל"ז, 2.11.1976 בשעה 14.00

נכחין:

חברי הועדה:

י. ארידור - יו"ר
א. הרליץ

מזכירים:

א. שפט - משרד הפנים
ש. זיסמן - משרד המשפטים
ח. רוה -

מזכיר הועדה: י. ברזני

רשמה: א. אשמן

סדר היום:

תקנות בדבר שינוי הוראות התקנון שבתוספת השניה -
הצעת שר-הפנים י. ביזדג

היו"ר י. ארידור:

רבותי, אני פותח את הישיבה.
על סדר היום: הצעת שר הפנים בדבר
תקנות כדבר שינוי הוראות התקנון שבתוספת השניה, הוספת סעיף 8א.

א. שפט:

לאחר שקיבלנו את החוק לתיקון פקודת
העיריות סעיף 20, בתבונה רבה השארנו
את השינוי לתוספת ליוזמת שר הפנים ואישור הועדה, באשר לומדים שלפעמים
יש תקלות. תקלה אחת כזו נתגלתה אגב הארועים באחת הרשויות המקומיות
בארץ.

כאשר קיבלנו את סעיף 20 הבטנו
קדימה למצב שיתהווה לאחר שתהיה בחירה ישירה של ראשי רשויות. בינתיים
יש ראשי רשויות שמכהנים היום, ולגבי אלה לא היה לנו פתרון בדין.
הנושא הפרגמטי מצא את פתרונו בזמנו על ידי איזה שהוא הסכם משונה
בבית המשפט העליון. מכיוון שכרגע אין שום נושא פרגמטי והנושא הוא
לא פרובלמטי בשום מקום, הרי זה הזמן לנסות לתקן את הדבר על ידי
תיקון הוראת-שעה עד לבחירות הישירות שיהיו בנובמבר בשנה הבאה בכל
הרשויות המקומיות. עד אז אנחנו מציעים מה שכתוב בסעיף 8א:

(א) ראש עיריה שלא נבחר על פי הוראות
חוק הבחירה יכנס ישיבה שלא מן המניין שלא תהא מאוחר משבעה ימים מהיום
שבו הוגשה לו דרישה חתומה בידי רוב חברי המועצה הכוללת הצעה להדחתו.

ת. רוה:

אולי אפשר להשתמש במלים "העברה
מכהונה" במקום הדחה.

א. שפט:

הלכנו בעקבות הדברים הכתובים בחוק
הקודם.

הסעיף השני בסעיף 8א:

(ב) נדרש כינוסה של ישיבה וראש העיריה לא כינס את המועצה כאמור
בסעיף קטן (א), ימנה שר הפנים אדם שיכנס את המועצה לישיבה במועד
שקבע שר הפנים.

במלים אחרות, לא יהיו סרבנים.
הוראה זו מקבילה לסעיף 10 שאומרת "נדרש כינוסה של ישיבה שלא מן
המניין, וראש העיריה לא כינס את המועצה לישיבה תוך שבעה ימים כאמור
בסעיף 8 ולא נהג לפי סעיף 9, ימנה שר הפנים אדם שיכנס את המועצה
לישיבה במועד שקבע שר הפנים." אותו הסדר שקבענו ליתר העניינים,
אנחנו מציעים לקבוע כאן למקרה הספציפי שמדובר על הדחת ראש עיריה.

א. הרליץ:

אני שואלת את עצמי למה נחוץ כל
הדבר הזה.

לקרית גת.

א. שפט:

א. הרליץ:

אנחנו צריכים לחיות עם החוק הקיים עוד כשנה, עד שתהיה בחירה ישירה של ראשי עיריות. מדוע צריך להתקין תקנות כאלה לתקופה של שנה? אם אתה קובע תקנות שמתייחסות לכעור הנורא של ישיבות הדחה, אתה כאילו נותת איזה שהוא עידוד לענין הזה. זה מזכיר לי את הסבך הגדול שהסתבכנו בו כשנתנו לגייטסציה לדמי מפתח, ועד היום לא יוצאים מהצרה הצרורה הזאת. יש דברים אסורים שהופכים להיות מקובלים אצלנו. פה נותנים לגייטסציה לישיבות הדחה, והרי איננו רוצים שזאת תהיה הנורמה. חיינו כל כך הרבה שנים עם הבעיה, שלא צריך עכשיו, בגלל מה שקרה בקריית גת, להתקין תקנות לשנה אחת. נמשיך עוד שנה לחיות ולתפקד כמו שחיינו ותפקדנו.

מר שפט קרא לפנינו את סעיף 10, ובו נאמר שאם נדרש כינוסה של ישיבה שלא מן המניין וראש העיריה לא כינס הישיבה תוך שבעה ימים, תכונס הישיבה במועד שיקבע שר הפנים, מבלי שצריך לומר במפורש שהישיבה היא לצורך הדחה.

מנקודת ראות של חקיקה, ההצעה היא

לא אסתטית.

הינדל י. ארידור:

הנושא הוא לא אסתטי, והחקיקה מתאימה את עצמה לנושא. אין מנוס מהתיקון לתקופה שנותרה עד הבחירות. אם לא יהיה תיקון ויהיה מעשה הדחה בעיריה, יוצר סבך משפטי, תתחיל התרוצצות, כנוסים בלתי חוקיים של סיעות קואליציה או אופוזיציה, פניות לבג"ץ, וגם בג"ץ לא יפתור את הבעיה. זה לא ימנע שום הדחה, אבל ההדחות יהיו עוד יותר בלתי אסתטיות.

אפשר לקבל את הפתרון המוצע היום וכעבור שנה אפשר יהיה למחוק אותו, כי לא יהיה בו עוד צורך.

מה מספר העיריות בארץ?

א. הרליץ:

יותר משלושים.

א. שפט:

כאשר קיבלנו את סעיף 20, קיבלנו אותו פרוספקטיבית וציפינו להפעלת הבחירה הישירה. התעלמנו מכך שעד הבחירה הישירה יש עוד שנה וחצי. היתה הפרשה של קריית-גת ונוכחנו שנשארנו לתקופה של שנה וחצי ללא פתרון לבעיה.

אני בהחלט מסכים לרעיון שזה לא נעים ולא אסתטי להדיח ראש עיריה, אבל האלטרנטיבה היא לא להשאיר את העניין בלתי ברור, אלא לקבל חוק שבשנה שנותרה לא מדיחים ראשי רשויות. אם תהיה תמיכה בהצעה שמהיום ואילך לא מדיחים ראשי רשויות, אפשר יהיה לוותר על התיקון. אבל כל עוד אפשר להדיח ראש רשות, והדבר מעוגן גם בחוק וגם בפסק דין, הדי הדבר היחיד שאינו מוסדר הוא ענין כנוס הישיבה. כל עוד ראשי רשויות לא למדו אלף-בית של חיים דמוקרטיים, לא למדו לכנס מרצונם ישיבה כאשר מבקשים להדיח אותם, וכמו שנהוג בארצות מתוקנות, לקבל בחיוך גם הפסד במערכה פוליטית, אנחנו חייבים למצוא פתרון נוהלי, וכאן מדובר על פתרון נוהלי גרידא.

האם אין פתרון בסעיף 10?

א. הרליץ:

א. שפט:
הלכנו לבית המשפט הגבוה לצדק, ויש לי גם חוות דעת של היועץ המשפטי לממשלה האומר שסעיף 10 לא חל על מקרה של הדחה. סעיף 10 מוסב על סעיף 8, ובסעיף 8 (ב) נאמר בפירוש: "הוראות סעיף זה לא יחולו על העברה מכהונה של ראש העיריה או של הסגן האמור בסעיף 14 לחוק הבחירה".

היו"ר י. ארידנר:
אם אפשר שהועדה תקבל פעם הצעת תקנה ללא התלהבות, אני מציע שהועדה תקבל את התקנה הזאת ללא התלהבות. אני מציע לקבל את התקנה שהציע שר הפנים ללא התלהבות.

הנחלט להוסיף סעיף 8 בתוספת השניה

לפקודת העיריות.

הנושא השני שצריכים היינו לדון בו נדחה בגלל העדרה מן הארץ של חברת-הכנסת מרשה פרידמן. נדון בו כאשר תחזור.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 14.20.